

Mahmut Yesari

BÂBIÂLI

HATI

RA

LARI

MAHMUT YESARI

BÂBIÂLÎ
HATIRALARI

Can Miras

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. Basım: Nisan 2019, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4010-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750740107

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MAHMUT YESARİ
BÂBİÂLİ
HATIRALARI

Yayına hazırlayan
Tahsin Yıldırım

ANLATI

♥can

Mahmut Yesari'nin Can Yayınları'ndaki diğerk kitabı:

İstanbul'un Antika Tipleri, 2019

MAHMUT YESARİ, 1895'te İstanbul'da doğdu. "Solak" anlamına gelen soyadını büyük dedesi hattat Yesari Mehmet Esat'tan almıştır. İstanbul Lisesi'nde ve Sanayi-i Nefise Mektebi'nde (Güzel Sanatlar) okuyan yazar, Birinci Dünya Savaşı sırasında Çanakkale Cephesi'nde yedek subay olarak savaşmıştır. Gazeteciliğe *Diken* dergisine karikatür çizerek başlamış, daha sonra kendini roman ve öykü yazmaya vermiştir. Eserlerinde Osmanlı'nın son, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ortaya çıkan sosyal yapıya ve olaylara değinen yazar, günlük yaşamı ve insan ilişkilerini ustaca işlemiştir. Otuz yıldan uzun süre geçimini kalemiyle sağladıktan ve yüzlerce esere imza attıktan sonra 19 Ağustos 1945'te, Yakacık Sanatoryumu'nda veremden ölmüştür.

İçindekiler

Sunuş	11
Beni Tanıyorlar	15
BÂBİÂLİ EDEBİYATI	
Bâbîâli Edebiyatı	21
Comte Jean Cenapları	23
Beni Nasıl Karşılamaşlardı	25
Nasıl Başmuharrir Oldum?	29
Nasıl Mecmuacı Oldum?	33
Nasıl Mizah Muharriri Oldum?	38
Balmumu-Asma Yaprağı	42
Mizah Muharrirliğinde Başıma Gelenler	47
Men Edilen Eserlerim	51
Muharririn Kazancı	54
Telif Hakkı Uğrunda Sahneye Çıkmıştım	58
Açık Kısmet	64
Üslup Muamması	68
Yazıda Laubalilik	72
Roman Yazıyoruz!	75
GİDENLER, KALANLAR	
Paydos	81
Rahat Köşe	84

Mehmet Rauf'u da Kaybettik	88
Ahmet Mithat Efendi	90
Ömer Seyfettin'e Dair	97
Kemal Ahmet	99
İki Şarkı	102
Son Selam	108
Matbuatın Meçhul Askeri	114
Rahata Hasret	117
Bir Gün Erken Çıkalım	126
Rahmetli Emin Bülent	131
Gidenler, Kalanlar	136
Osman Cemal Kaygılı	139
TİYATRO HATIRALARI	
Tiyatroya Nasıl Heves Ettim?	145
İki Eserin Macerası	154
<i>Sürtük</i>	159
Mınakyan'a, Raşit'e ve Baba Saffet'e Dair	172
Arkadaş Hatırı	178
TİYATRO MUHARRİRLERİ	
Ahmet Vefik Paşa'nın Hayatı ve Eserleri	185
Mehmet Rauf	198
İbnürrefik Ahmet Nuri	203
Hüseyin Suat Yalçın	207
Reşat Nuri Güntekin	211
KONUŞMALAR	
Mahmut Yesari Bize Hayatımı Anlatıyor	217
Ne Yaptımsa Mahmut Yesari'ye Söyletmedim	225
Mahmut Yesari	232
Mahmut Yesari Diyor ki	238

Sunuş

Osmanlı'nın son yılları ile Cumhuriyet'in ilk yıllarında değişimi gözlenen toplumun kültürü, tarihi, yaşantısı Ahmet Rasim, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Sermet Muhtar Alus, Osman Cemal Kaygılı, Mahmut Yesari gibi birçok yazarın gündemine girmiştir. Bir geçiş dönemi insanı olan Mahmut Yesari de yaşadıklarını, gözlemlerini kaleme alırken devrin sosyal dokusunu, İstanbul folklorunu eserlerine malzeme yaparak geleneğin taşıyıcısı olmuştur.

İstanbul'da doğan Yesari (1895-1945), şöhret bulmuş hattatlarımızdan Mehmet Esat Efendi'nin torunlarından. Hat sanatında haklı bir yer edinen ailenin ferdi olarak sanatı, sanatçıyı doğduğu andan itibaren çevresinde gören ve hayata ona göre bakan yazar, Sanayi-i Nefise Mektebi'ne devam etmiş, buradayken Birinci Cihan Harbi sırasında Çanakkale'de yedek subay olarak askerliğini yapmıştır.

Askerliğinin ardından çeşitli mecmualarda karikatürleri ve yazıları yayımlanan Mahmut Yesari, sonraki yıllarda hemen hemen edebiyatın her türünde eserler vermiştir. Metinlerinde hayattan alınmış romantik sahnelere yer vermiştir. Trajedilerle tiyatro sahasına girmiş, ardından yatkınlık duyduğu mizaha yönelmiştir. Akıcı, anlaşılır bir dille kaleme aldığı yüzlerce yazı, hayatının sonuna kadar yazdığı çeşitli dergi ve gazetelerin sayfaları arasında okuyucusunu beklemektedir.

Ömrü boyunca geçim sıkıntısı çekmesine rağmen kaleme hürmetten hiçbir zaman vazgeçmeyen Yesari, bir halk yazarı olarak toplumun her tabakasını gözlemlemiş, kendine has bir

üslupla kaleme almıştır. Farklı dinî ve etnik kökündeki kişilerinin dikkat çekici yönlerini, karikatüristliğinin de tesiriyle eserlerine yansıtmıştır.

Bâbîâli Hatıraları

Edebiyatımızın önemli yazarı Mahmut Yesari, okuma ve yazmaya yönelik merakının başlangıcını şöyle anlatır: “Küçük yaşında okumaya merak sarmıştım. Evde babamın zengin bir kütüphanesi vardı. Bu kütüphanede neler yoktu. (...) Çocukluğumda bu mecmualara bakardım. (...) Bende okuma merakı artıyordu. Kendim de kitap toplamaya başlamıştım.”¹ Kitaba ve sanata ilgisi çocukken başlayan Yesari, amatörce yazdığı yazılardan sonra gerek ruhen tatmin için gerekse medar-ı maişet için farklı gazete ve dergilerde yazmaya başlamış, askerlikten sonra da matbuatta görünür olmuştur. Matbuata, okuduğu Sanayi-i Nefise Mektebi’ndekeyken *Gıdık* mecmuasına çizdiği ve ilk sayfaya basılan Maarif Nazırı Emrullah Efendi’nin bir karikatürüyle girmiştir.² İlk telifi ise karikatürünün yayımlanmasından kazandığı bir gümüş mecdiyeye olmuştur. Bir bakıma bu para, onun hem sanat dünyasına hem de iş hayatına girişinin ilk adımıdır. Naci Sadullah’a kazandığı bu para için şu bilgileri vermiştir: “Matbuattan ilk aldığım para, bu karikatürün bedeli olan bir beyaz gümüş mecdiyeydi. Nihayet 336’da (1920) dostum Sedat Simavi’nin çıkardığı *Diken* mecmuasına karikatür yapmaya başladım.”³

Kısa bir süre matbuata ara veren Yesari’nin bu dünyaya kopmamak üzere yeniden girmesine vesilelerden biri de Derleme Müdürlüğü’ndeki yüz on bir günlük musahhahlığıdır. Buradaki günlerini “Memurluğumun Hatıraları” başlıklı yazı dizisinde toplayan Yesari, memurluğa nasıl yöneldiğini ise şöyle

1. Mahmut Yesari, “Tiyatro Hatıraları: Tiyatroya Girişim”, *Perde-Sahne*, 15 Haziran 1944, Sayı 21, s. 4. (Y.N.)

2. Mahmut Yesari, “Tiyatro Hatıraları: Tiyatroya Girişim”, *Perde-Sahne*, 15 Haziran 1944, Sayı 21, s. 4. (Y.N.)

3. Naci Sadullah, “Mahmut Yesari Bize Hayatını Anlatıyor”, *Yedigün*, 9 Mayıs 1934, Sayı 61, s. 8. (Y.N.)

anlatır: “Bir tarihte, gazetelere, gazeteciliğe küsmüştüm. ‘Tavşan dağa küsmüş de dağın haberi olmamış,’ derler. Kazın ayağı öyle değil. Bizim meslek, öyle yapışkan, öyle batacık bir meslektir ki giren çıkamaz, kaçan kurtulamaz. Evvela batağa saplananın kendini kurtarmasına imkân yoktur, sonra biz bırakmayız. Yalnız gazeteciliği, ikballerini ve istikballerini temin için bir vasıta, bir basamak gibi kullanmak maksadıyla aramıza girmiş olan erbap-ı zekâyâ sözüm yok! Onlar ayrı! Ben gazeteciliğe küsmüştüm, matbuat da beni unutmuş, yakamı bırakmış göründü. Artık rahattım.”¹ Mahmut Yesari’nin Derleme Müdürlüğü’ndeki görevi hakkında oğlu Afif Yesari şu tespitlerde bulunmuştur: “En çok üzüldüğü olaylardan biri de benim askerliğime rastlayan dönemde ve herhalde, o sıralar sağlığı elvermediği için yazı yazamadığından, Derleme Müdürlüğü’nde musahhihlik yapmış olmasıdır. Neriman Hikmet’e, ‘Ben romancı Mahmut Yesari değilim!’ diye yakınıdır. ‘Derleme’de musahhih Mahmut Efendi’yim.”² Memuriyette aradığını bulamayan Mahmut Yesari, memurluğa daha fazla dayanamamış ve gönlündeki yere, Bâbîâlî’ye geri dönmüştür.

İstanbul’u ve matbuat âlemini yakından tanıyan Mahmut Yesari, İstanbul’un keşmekeşinde hayata tutunmaya çalışan Bâbîâlî emekçilerini, şair ve yazarları gerek hayatları gerekse eserleriyle tanımış, farklı edebî mekânlarda bulunup onlarla edebiyat, sanat sohbetleri yapmış, burada bilgi, birikim ve tanıklıklarını parça parça neşretmiş, Bâbîâlî’ye bir ayna tutmuştur.

Beş bölümden oluşan bu eserde Mahmut Yesari’nin gazete ve dergilerde kalan çeşitli yazılarından seçmeler yaptık. “Bâbîâlî Edebiyatı” bölümünde edebiyat dünyasına girişi ve Bâbîâlî’de yaptıkları, “Gidenler, Kalanlar” bölümünde tanıdığı ya da bildiği yazarların ardından yazdığı yazılar, “Tiyatro Hatıraları”nda tiyatro yazarlığına dair yazdıkları, “Tiyatro Muharirleri”nde bu konuda eser vermiş yazarları anlatmıştır. “Ko-

1. Mahmut Yesari, “Memurluğumun Hatıraları”, *Yedigün*, 28 İnkinciteşrin (Kasım) 1934, Sayı 90, s. 12. (Y.N.)

2. Afif Yesari, “Babam ve Romancı Mahmut Yesari”, *Gösteri*, Mayıs 1984, Sayı 42, s. 17. (Y.N.)

nuşmalar” bölümünde ise kendisini tanımaya yönelik mülakatlara yer verilmiştir.

Eserin yazımında günümüz imlasına göre hareket ettik. Anlamı bilinmeyen ya da açıklanma ihtiyacı duyulan kelime, kavram, yer adlarını açıklamalarla izah ettik.

Eser kitaplaşırken yardımlarını esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Turgay Anar’a, Sayın İbrahim Öztürkçü’ye hassaten teşekkür borçluyum. Hazırladığımız bu eserin kültür hayatımıza faydalı olması en büyük temennimizdir.

Tahsin Yıldırım
20 Şubat 2019, Çamlıca

Beni Tanıyorlar¹

İnsanın adı çıkacağına canı çıksın daha iyi derler ya, bu çok doğruymuş!

İnsanın adı iyiye de çıksa kötüye de çıksa bir dert! Yıllarca alinteri, göz nuru döktüm; han, apartman sahibi olamadım ama eh, kendime göre bir şöhret sahibi olabildim!

Bunun bana bir faydası dokundu mu dersiniz! Hayır! Zararından başka bir faydasını görmedim. Bu ayrı bir bahistir.

Adı çıkanların çoğunu halk tanımaz. Gazete ve mecmualardaki resimlerle karikatürlerin yardımıyla belki şahıs hakkında bir fikir edinirse de yine tamamıyla tanımış olmaz. Halk bilhassa muharrirlere kendi hayalinde bir şahsiyet veriyor.

Ama nasıl?

Önceleri pek farkında değildim. Yavaş yavaş öğrendim ve gün geçtikçe daha iyi öğreniyorum.

Meğer ben ne çeşidi bol insanmışım!

Bundan on beş-on altı sene evveldi. Kadıköy'deki Hale Tiyatrosu'nda Darülbedayi benim adapte eserlerimden birini oynuyordu. Tiyatrodaki garsonlardan biri, "Sizi yukarı localardan iki hanım görmek istiyor," dedi.

Kalktım, gittim. Hiç tanıdık değiller. Meğer Mahmut Yezari'yi merak etmişler. Beni ufak tefek ve hatta biraz da çocuksu görünce şaşkırdılar, inanmayacak oldular:

"Biz sizi, iriyarı, sakallı bir zat sanıyorduk!"

1. *Fotomagazin*, 1 Birincikanun (Aralık) 1939, Sayı 20, s. 44-47. (Y.N.)

“Koskoca, sakallı insanı nasıl oluyor da ayağınıza çağırıyorsunuz?” demedim. Zavallıların hayallerini bozduğuma adeta üzüldüm.

Bir gün saçımı kestirmiş, tıraş olmuşum. Başımda bere vardı. Arkam pencereye dönük, masamın başında çalışıyordum. Ağâh rahmetli, kapıya karşı oturuyordu. Ağâh, benden ancak bir yaş büyük olduğu halde çok ihtiyar gözükiyordu. Kapı hafifçe tıkırdayarak açıldı; içeriye başında melon şapka, sırtında siyah pardösü, elinde siyah şemsiye, ayaklarında galoşlar, siyah kesik sakallı, eski Bâbîâli hulefası¹ tipinde bir zat girdi.

Etrafına tereddütle bakındı. Beni gözü tutmadı. Ak, ürperik gür saçlarıyla köşede sigarasını tütüren Ağâh’a doğru ilerledi:

“Mahmut Yesari Beyefendi?”

Durdu, bekledi. Ağâh eliyle beni işaret etti:

“İşte bu teres!”

Adamcağız bir bana bir de Ağâh’a baktı, hiçbir şey söylemedi, kapıyı çekti, çıktı.

Acaba bu adamcağızın hayalinde yaşayan ben nasıl bir tip adamdım?

Bir gazinoda, yanımdaki masada üç genç, yavaş sesle konuşuyorlar:

“O...”

“Değil canım... Ben tanırım...”

“O vallahi!”

“O daha çirkin, daha yaşlıdır.”

Bu “o” benim. Ve o gün, daha çirkin, daha yaşlı olmadığıma sevinmiştim!

Bir gün Sadri Ertem:

“Geçen gün, Şişli’de bir salonda sana rast geldim!”

Meğer benim taklitlerim de varmış! Sadri, “Taklitlerinden Sakınınız!” diye bir yazı da yazdı.

Fakat ben taklidimi beğenmedim çünkü pek dandini züppeymiş!

Bir gün Bâbîâli Yokuşu’ndan yorgun argın çıkıyordum, eski bir mektep arkadaşımınla karşılaştım, “Yorgun görünüyorsun!” dedi.

1. Halifeler; eskiden resmî dairede çalışan kâtipler. (Y.N.)

“İhtiyarladık! Yokuş yoruyor.”

Tersler gibi söylendi:

“Otomobile niye binmiyorsun?”

“Alay etme!”

“Asıl sen alay etme! Otomobilin yok mu?” Dik dik baktı, yürüdü: “Daha ağlayın... Daha ağlayın!”

“Anamın yorduğu dağa taş, karımın yorduğu devletli başa!” derler. Eski mektep arkadaşşıma, mütevazı hayatımı anlatmaya kalkışacak olsam hiddetinden beni döverdi.

Bir gün, bir akşam, “Bir gece bize yemeğe gelsene?” diye davet edecek oldu. Yanında karısı vardı, hemen kocasının kolunu dürttü:

“Tenezzül ederler mi? Hem ben evimizin halinden utanırım!”

Halbuki birçok dostlarım(!) benim tevazumdan, mahviyetimden¹ şikâyet eder dururlar!

Nasılsa gittiğim bir baloda iki genç kız sormuştu:

“Neden dans etmiyorsunuz?”

“Dans bilmem ki!”

“Dünyada inanmayız. Çok iyi bildiğiniz için nezaketen böyle söylüyorsunuz.”

Ne denir? O gece, bir lahza kendi kendime mondenliğimle² övünür gibi oldum.

Bir gün, operete yeni girmiş eski tuluat artistlerinden biri yanındakine beni göstererek soruyordu:

“Kim bu?”

“Mahmut Yesari.”

Tiyatro hayatında alaya, sarakaya almak, yalana bastırmak huy değil illet halindedir. Eski tuluatçı bunu da arkadaşlarının bir cilvesi sandı, inanmadı:

“Bırakın şakayı canım!”

Arkadaşları ısrar ediyorlardı. O benimle konuşmaya başladı ve benim de alaya ortak olduğuma kanaat getirerek o da ısrardan vazgeçti. Neden sonra, benim hakikaten Mahmut Yesari olduğumu anlayınca şaşaladı.

1. Alçakgönüllülük. (Y.N.)

2. Yüksek sosyete yaşamını seven. (Y.N.)

Meğer o da beni çıtkırıldım bir züppe sanmıyor muymuş?

Acaba neden beni dandini çıtkırıldım züppe sanıyorlar?

Yazılarımda züppelik mi kokuyor?

Şu resimlerime bakınız! Züppeliğe benzer bir halim var mı? Ben de herkes gibi kendi halinde, hatta biraz da babayani bir insanım!

Kendi kendime de şüphe geldi. Resimlerimle konuştum:

“Bende bir züppelik hali var mı?”

Aldığım cevap şu oldu:

“Saçlarını sık sık tarasan, sık tıraş olsan, kravatını düzgünce bağlasan hiç de fena etmezsin!”

Eğer dudaktan düşmeyen sigara bir süs ise muhakkak ki ben şık sayılabilirim.

Fakat buna rağmen yine züppelik halim yok gibi!

BÂBIÂLİ EDEBİYATI

Bâbîâli Edebiyatı¹

Komşularımdan ihtiyar bir hanım bir sarı kâğıt uzattı:
“Bugün kapıdan bırakmışlar. Bu ne demek istiyor?”

Kâğıda göz gezdirince komşuma hak verdim. Bu Bâbîâli lisanıyla kâtipçe yazılmış bir ihbarnameydi:

“... Lazım gelen zaman zarfında şirketimize tesviye edilmemiş olduğundan tedahülde kalmıştır. En nihayet üç gün zarfında tesviyesi lüzumunu arz ve aksi takdirde şirketin kâffe-i hukuku mahfuz kalmak şartıyla tesisatınıza muta cereyanın kat edileceğini ve mahkeme-i aidesi nezdinde takibat-ı kanunide bulunacağını iş’ar eyleyiz... İlh²...”

Komşuma tercüme ettim:

“Borcunuzu lazım gelen zaman içinde şirkete ödemediğinizden asıttıda kalmıştır. En nihayet üç gün içinde ödenmesi lazımdır. Ödenmezse şirket hiçbir hakkından vazgeçmemek şartıyla evinize verdiği cereyanı kesecek ve mahkemeye giderek sizi dava edecektir.”

Kadıncağız melül melül yüzüme baktı:

“Peki ne diye bunu böyle yazmıyor?”

1. *Cumhuriyet*, 9 Şubat 1934, Sayı 3507, s. 4. (Y.N.)

2. İla ahir (ve benzeri, diğerleri) sözünün kısaltılmışı. (Y.N.)

İşte asıl dert burada! Ne diye böyle yazmıyor? Devlet ve halk, Türk dilini Arapça, Acemce pürüzlerden temizlemek için bütün hızını vermiş, elbirliğiyle çalışıyor. Dilimiz gün geçtikçe sadeleşiyor.

Fakat alışkanlık mı nedir, bazı müesseseler Osmanlıca'yı bir türlü terk edemiyorlar.

Halkla işi olan müesseselerin, teşekküllerin halkın anlayabileceği bir dil kullanmaları, daha fazla kendi çıkarları için iyidir. Arada lüzumsuz anlaşamamazlıkların bu suretle önüne geçilmiş olur.

Eğer bu Bâbîâli Osmanlıcasında, bu zincirleme inşa da onlar bir halavet¹ buluyorlarsa, ihbarnamenin arka tarafındaki Fransızcası gibi bir de Türkler için Türkçe tercümesini koysunlar.

Umumi hizmetleri üzerlerine almış müesseselerin vazifelerinden biri de halkı hoşnut etmektir.

1. Sevimlilik, tatlılık. (Y.N.)

Comte Jean Cenapları¹

Arap harflerini kullandığımız zaman en çok şikâyet ettiğimiz cihetlerden biri de okumakta çekilen müşkülât ve gülünç telaffuz yanlışlıklarıydı.

Türk harflerini kullanmaya başlayınca bu müşkülün önüne geçileceğini, artık doğru okuyup dilimizi düzelteceğimizi sanıyordum.

Fakat gün geçtikçe yeni bir hakikate inanıyorum. Meğer okumakla konuşmak arasında karlı dağlar varmış!

Halkımızın ne kadar az okuduğu iddia edilirse edilsin; gazete, mecmua, kitap okuduğu muhakkaktır. O halde nasıl oluyor da doğru imlalarını gözleriyle gördükleri birçok kelimeleri hâlâ yanlış söylüyorlar?

Arap harfleriyle “müteveffa”yı metufi, “sebük-magz”ı sipkingaz, “nükheth”i nigeht, ilh, ilh... okuyanlar çoktu ve bunlar da mektep, medrese görmüş insanlardı. İtiraf edeyim, ben de eğer aziz arkadaşım ve üstadım Ömer Rıza tashih etmemiş olsaydı, “hüzal”ı hezal okumakta bir hayli devam edecektim.

Eskiden “polis” kelimesi pülis, pölis, pulis okunabilirdi ve okuyorlardı. Lakin şimdi “polis”in imlası bir tür-lüdür, başka türlü okunmasına imkân da yoktur.

1. *Cumhuriyet*, 27 Şubat 1934, Sayı 3525, s. 4. (Y.N.)

Gelgelelim elinde gazete, kitap da olduğu halde konuřanlara şöyle bir kulak misafiri olalım:

řoför: řüfer, řofor.

Otel: Ütel.

Tünel: Tonel.

Turnike: Tornike.

Elektrik: Alettirik¹.

Bu misalleri istediđimiz kadar uzatabiliriz.

Fakat geöen gün, vapurda iki kişi konuşuyordu; ku-lağıma mütemadiyen Kont Jan, Kont Jan alındı.

Birdenbire intikal edemedim, kendi kendime, “Kont Jan da kim? Acaba Avrupa siyasi mahafilinde² mühim, yeni bir sima mı zuhur etti? Yoksa Kont Jan isminde bir kont mu şehrimize geldi? Hem gazeteci, muharrir olayım hem de dünyadan haberim olmasın! Yazık...” diyordum.

Neden sonra kafama dank dedi: Kontenjan!

Asaletlu Comte Jean cenapları “Kontenjan Cenapları” imiş!

1. Bunun pek parlak bir misaline Bursa’da tesadüf ettim. Bursa’ya giderseniz otomobillerden birinin arka camında řu yazıyı görürsünüz: “Alettirik Hafız”. (Yazarın notu)

2. Toplantı yerleri. (Y.N.)

Beni Nasıl Karşılamışlardı

1¹

Senesi pek hatırımda kalmamış. Herhalde on altı-on yedi sene evvel olacak, ilk eserim çıkmıştı. Eser de denmez, Fransızcadan adapte bir formalık bir kitapçık.

İlk eserim diyorum, ilk yazım değil. İlk yazımın çıkması ayrı bir maceradır, onu sonra anlatacağım.

O tarihte bir edebî mecmua bolluğu vardı. *Akbaba*'cı Yusuf Ziya Şair, "Baykuş" şairi Halit Fahri de *Nedim* mecmualarını çıkarıyorlardı.

Faruk Nafiz, Yusuf Ziya, Halit Fahri, Hıfzı Tevfik yeni şöhretlerdi. Bu yeni şöhretler arasında Safi Necip ve saire gibi imzalar da görünüyordu.

Şimdi büyük bir müessesenin müdürü olan Safi Necip benim arkadaşım. Onun mecmualarda hikâyeleri çıkıyordu. Ben imreniyordum. Fakat gizli gizli yazdıklarımı bir-iki arkadaşına okuyor, mecmualara götürmeye, göndermeye cesaret edemiyordum.

Bir gün nereden aklıma esti bilmiyorum. O zaman temiz kâğıt ve temiz baskıyla derli toplu çıkan *Je sais Tout* mecmuasında okuduğum André Mycho'nun *La Petite Babouin* adlı bir perdelik komedisini *Fidan Zehra* diye adapte ettim.

1. *Yeni Mecmua*, 5 Mayıs 1939, Sayı 1. s. 24. (Y.N.)

Eskiden Bâbîâli Caddesi dediğimiz şimdi Ankara Caddesi, her yerde, her şeyde olduğu gibi gün geçtikçe değişiyor. Bir sistem, metot dahilinde neşriyatı beceremeyen kitapçılar bile tozlu, köhne camekânlarını temizlemeye, şeklen olsun asrileşmeye özeniyorlar. Fakat asıl değişiklik bunda değildir. Ankara Caddesi birçok eski hususiyetlerini kaybetti, ediyor ve edecek de.

Mahmut Yesari bu defa yıllarını geçirdiği Bâbîâli'yi, yayıncılık âlemini anlatıyor bizlere. Telif hakkı uğruna çekilen çileler, gazetelerin yazışları masalarında dönen kimi eğlenceli kimi üzücü olaylar... Reşat Nuri'den Mehmet Rauf'a, Bâbîâli'nin meşhur kalemlerine dair hatıralar Yesari'nin kaleminde bir kez daha hayat buluyor.

"[Mahmut Yesari'nin] asıl kıymeti hayatında kavranmış değildir, ölümden ve nesillerden sonra değeri artacak ediplerindedir."

Refik Halid Karay

"Mahmut Yesari, kendisinde ve benzerlerinin şahsında zürriyeti kurmaya yüz tutmuş bir bohem neslinin son mümessillerindendi. (...) Mahmut Yesari'nin ölümü, Türk edebiyatını ve gazeteciliğini benzeri az bulunur bir rikkat ve fazilet örneğinden mahrum bıraktı."

Peyami Safa

#Türkedebiyatımız #babiali #yayincilik #eskgazeteler #ünüyazarlar #istanbulyazarlar

 can anlatı

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN 978-975-07-4010-7

9 789750 740107